

UREDITEV OBVEZNEGA ZAVAROVANJA DRUŽBENIKOV – POSLOVODNIH OSEB V ZASEBNIH DRUŽBAH IN ZAVODIH PO ZAKONU O UREJANJU TRGA DELA

Pojasnilo DURS, št. 4250-36/2010, 15. 12. 2010

Z uveljavitvijo Zakona o urejanju trga dela – ZUTD (Uradni list RS, št. 80/2010) se spreminja status poslovodnih oseb v zasebnih družbah in zavodih v obveznem socialnem zavarovanju. ZUTD, ki se začne uporabljati s 1. 1. 2011, med obveznimi zavarovanci za primer brezposelnosti v šesti alineji 54. člena opredeljuje le poslovodne osebe v osebni družbi in enoosebni družbi z omejeno odgovornostjo ter zavodu. Zavarovanje za primer brezposelnosti po 1. 1. 2011 tako ni več možno za poslovodne osebe, ki so družbeniki v večosebnih kapitalskih družbah.

Podrobnejša pojasnila v zvezi z novo ureditvijo zavarovanja družbenikov – poslovodnih oseb v zasebnih družbah in zavodih po uveljavitvi ZUTD sledijo v nadaljevanju.

1. Obvezno zavarovanje družbenikov – poslovodnih oseb po 1. 1. 2011

Uvodoma navedeno pomeni, da se bodo od 1. 1. 2011 dalje družbeniki, ki so hkrati poslovodne osebe in izpolnjujejo pogoje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po drugem odstavku 15. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-1 (Uradni list RS, št. 109/06 – UPB4 s sprem.), zdravstveno zavarovanje po 6. točki prvega odstavka Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – ZZVZZ (Uradni list RS, št. 72/2006 s sprem.) in zavarovanje za starševsko varstvo po 5. točki 6. člena Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih – ZSDP (Uradni list RS, št. 110/2006 s sprem.), vključili v zavarovanje po zavarovalni podlagi 040. Če bodo te osebe hkrati izpolnjevale tudi pogoje za zavarovanje za primer brezposelnosti po 6. alineji prvega odstavka 54. člena ZUTD, se bodo v zavarovanje za primer brezposelnosti vključile **z novo šifro zavarovalne podlage 112**.

Zavarovalna podlaga 040 od 1. 1. 2011 dalje torej ne bo več vključevala zavarovanja za primer brezposelnosti, saj vsi družbeniki, ki so hkrati poslovodne osebe in bodo izpolnjevali pogoje za pokojninsko in invalidsko, zdravstveno zavarovanje ter zavarovanje za starševsko varstvo, ne bodo nujno izpolnjevali tudi pogojev za zavarovanje za primer brezposelnosti. Družbeniki družb z omejeno odgovornostjo, ki so hkrati poslovodne osebe, se namreč obvezno zavarujejo za primer brezposelnosti le, če so edini lastnik družbe. V kolikor ima družba z omejeno odgovornostjo dva družbenika, družbenik, ki je hkrati poslovodna oseba, ne izpolnjuje pogojev za zavarovanje za primer brezposelnosti in se zato ne vključuje v sistem zavarovanja za primer brezposelnosti.

2. Obvezno zavarovanje družbenikov – poslovodnih oseb, ki imajo to lastnost zavarovanca do vključno 31. 12. 2010

Družbeniki – poslovodne osebe v zasebnih družbah in zavodih tudi pred uveljavitvijo ZUTD, v Zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti – ZZZPB (Uradni list RS, št. 107/06 – UPB1 s sprem.), niso opredeljeni med obveznimi zavarovanci, temveč kot prostovoljni zavarovanci po prvi alineji 15. člena. Po tej določbi se za primer brezposelnosti lahko zavarujejo tudi osebe, ki so lastniki gospodarskih družb, če niso zavarovani na drugi podlagi. Zavarovanje za primer brezposelnosti po navedeni določbi se pri vključitvi v zavarovanje do 31. 12. 2010 izvede skupaj z vključitvijo v ostala socialna zavarovanja, po skupni zavarovalni podlagi 040.

Od 1. 1. 2011 dalje bodo po zavarovalni podlagi 112 zavarovani tudi tisti družbeniki, ki so hkrati poslovodne osebe, ki so na dan 31. 12. 2010 zavarovani za primer brezposelnosti po prej omenjeni določbi 15. člena ZZZPB (zavarovalna podlaga 040), ne glede na to, da po 54. členu ZUTD ne izpolnjujejo pogojev za zavarovanje za primer brezposelnosti (družbeniki večosebnih družb z omejeno odgovornostjo, ki so poslovodne osebe). Pravna podlaga za ohranitev zavarovanja je določena v tretjem odstavku 180. členu ZUTD. Ta določa, da osebe, ki so se prostovoljno vključile v obvezno zavarovanje

za primer brezposelnosti po določbah ZZZPB, ohranijo status zavarovancev do prenehanja pravnega razmerja, ki je bilo podlaga za zavarovanje, pravice in obveznosti iz tega statusa pa uresničujejo po določbah tega zakona.

3. Obračunavanje in plačevanje prispevkov za zavarovanje za primer brezposelnosti družbenikov – poslovodnih oseb po ZUTD

Skladno z drugim odstavkom 134. člena ZUTD se za zavarovanje za primer brezposelnosti plačuje prispevek zavarovanca in prispevek delodajalca. Stopnje prispevkov so določene v 14. členu Zakona o prispevkih za socialno varnost - ZPSV (Uradni list RS, št. 5/96 s sprem.), in sicer:

- 0,14 % za prispevek zavarovanca in
- 0,06 % za prispevek delodajalca.

Glede pobiranja prispevkov, pravic in obveznosti zavezanca, varovanja podatkov, pristojnosti davčnega organa, vodenja evidenc o plačanih prispevkih za vsakega zavarovanca in drugih vprašanj postopka, se uporablja zakon, ki ureja davčni postopek in zakon, ki ureja davčno službo.

Prispevki za zavarovanje za primer brezposelnosti se skladno s 135. členom ZUTD obračunavajo od osnove za plačilo prispevkov, ki je enaka osnovi za plačilo prispevkov, od katere zavarovanci iz 54. člena tega zakona plačujejo prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. To za družbenike – poslovodne osebe, ki so zavarovanci po ZUTD, pomeni, da prispevke obračunavajo od zavarovalne osnove, določene po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Skladno s 136. in 137. členom ZUTD so družbeniki – poslovodne osebe, ki so zavarovanci po ZUTD, sami zavezanci za plačilo prispevkov zavarovanca in delodajalca.

4. Spremembe v načinu urejanja obveznega socialnega zavarovanja za družbenike, ki so hkrati poslovodne osebe, po 1. 1. 2011

Način urejanja obveznega socialnega zavarovanja za družbenike, ki so hkrati poslovodne osebe, se od 1. 1. 2011 dalje spreminja tako, da bo izvajanje zavarovanja poenoteno in usklajeno tako z veljavno kot tudi s predvideno zakonodajo (predlog ZPIZ-2). Podrobneje je način urejanja opredeljen v skupnem gradivu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje in Davčne uprave Republike Slovenije, ki je objavljeno na naslednjem spletnem naslovu:

<http://www.zzzs.si/zzzs/info/egradiva.nsf/o/4E8AE8043F5C8D77C12577F4003425FC?OpenDocument>.